

ม้าของ Genghis Khan

จักรพรรดิ Genghis Khan ในสมัยที่พระองค์ยังทรงดำรงพระชนม์อยู่ ทรงมีทหารในกองทัพถึง 200,000 คน แต่จำนวนม้าศึกที่องค์จักรพรรดิทรงมีนั้น มีถึง 800,000 ตัว กองทัพม้าที่ยิ่งใหญ่และเกรียงไกรนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พระองค์ทรงสามารถครอบครองดินแดนได้ค่อนโลก คือตั้งแต่เกาหลีฮันฮังการี และจากรัสเซียจรดเวียดนาม

ชาวมองโกลในสมัยของพระองค์ นับถือและรักม้ามาก นักรบชาวมองโกลชอบใช้ม้าทำการสงคราม เพราะม้ามองโกลปราดเปรียวและวิ่งได้เร็ว ดังนั้นการโจมตีข้าศึก เมื่อถึงเวลาถอยหนี ศัตรูชาวมองโกลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการบังคับม้าน้อยกว่า จะไม่มีปัญญาหรือเวลาที่จะติดต่อไล่ทหารม้ามองโกลทัน

Genghis Khan ทรงตระหนักในบทบาทและความสำคัญของม้ามาก จึงทรงมีพระราชบัญญัติให้นายทหารทุกคนมีความโอบอ้อมอารีต่อม้าศึกโดยให้มันพักผ่อนและกินอาหารอย่างเพียงพอในสงครามที่ยืดเยื้อและกินเวลานาน เมื่อเกิดการขาดแคลนอาหารในกองทัพ ทหารมองโกลจะใช้วิธีเจาะเลือดม้าตัวผู้มาดื่ม และสำหรับกรณีของม้าตัวเมีย ทหารจะดื่มนมม้าเป็นอาหาร

ความผูกพันระหว่างคนกับม้าในสังคมมองโกลจึงลึกซึ้งมาก เมื่อถึงเวลาที่เจ้าของม้าเสียชีวิต ลูกหลานจะฆ่าม้าตัวนั้น เพื่อส่งวิญญาณมันให้ไปเป็นสัตว์รับใช้นายต่อไปอีกในปรภพ

ในปี พ.ศ. 1762 Genghis Khan ได้ส่งทหาร 30,000 คน บุกรัสเซีย ในการสู้รบระยะแรก ทหารมองโกลเสียเปรียบต้องถอยหนี ทหารม้ารัสเซียไล่ตาม หลังจากที่ควบไล่กันเป็นระยะทางไกล จนม้าทั้งสองฝ่ายเหนื่อย ทหารมองโกลได้เปลี่ยนม้า เอาม้าสำรองที่ได้แอบซ่อนไว้ออกมารุกไล่ฆ่าทหารรัสเซียเป็นว่าเล่น กลยุทธ์นี้ได้ทำให้ Genghis Khan สามารถยึดครองประเทศรัสเซียได้เกือบหมด

เมื่อองค์จักรพรรดิ Genghis Khan เสด็จสวรรคต ข้าราชการบริพารได้ตัดสินใจนำพระศพคืนสู่ประเทศมองโกเลีย พสกนิกรใดที่บังเอิญได้เห็นขบวนศพขององค์จักรพรรดิ จะถูกฆ่าทันที เพราะชาวมองโกลมีประเพณีจะมีให้ผู้ใดล่วงรู้ตำแหน่งที่ฝังองค์จักรพรรดิเลย ในการฝังศพของ Genghis Khan นั้นได้มีการฆ่าม้าถึง 40 ตัว เพื่อว่าพระองค์จะได้ทรงขี่ท่องเที่ยวไปในสวรรค์

ม้ามองโกลส่วนใหญ่เป็นม้าป่าที่ถูกจับมาเลี้ยงตั้งแต่อายุยังไม่เกิน 2 ขวบ หลังจากที่ได้รับบาดเจ็บดูนาน 3 ปี มันจะถูกฝึก ถูกหัดมาเป็นม้าศึก ภาพวาดม้าศึกมองโกลซึ่งบอกให้นักชีววิทยาปัจจุบันเห็นว่ามันเป็นม้าพันธุ์ Przewalski ม้าพันธุ์นี้นักประวัติศาสตร์พบว่า เคยใช้ชีวิตอยู่ในแถบทะเลทราย Gobi เมื่อนานมาแล้ว Przewalski เป็นชื่อของนักสำรวจและนักธรรมชาติวิทยาชาวรัสเซีย เขาเป็นบุคคลที่ได้ศึกษาม้าสีน้ำตาลเหลืองชนิดนี้ ซึ่งแตกต่างจากม้าธรรมดาตรงที่ขนที่คอของมันตั้งตรง จมูกสีขาว ศีรษะค่อนข้างใหญ่ กล้ามเนื้อแข็งแรง ที่หลังมีขนสีน้ำตาลเหลือง และม้าตัวผู้มีฮาเร็ม ม้าป่าพันธุ์นี้สูญพันธุ์ไปเมื่อปี พ.ศ. 2513

แต่ม้าพันธุ์นี้ก็ยังมีบ้างในสวนสัตว์ ขณะนี้รัฐบาลมองโกเลียมีดำริจะนำม้าพันธุ์นี้จากสวนสัตว์ไปปล่อยเลี้ยงกลางทุ่งหญ้าสเตปป์ ที่ตั้งอยู่ระหว่างประเทศจีนและมองโกเลียอีกครั้ง เพราะนักชีววิทยามีหลักฐานชัดเจนว่า ม้าบ้านพันธุ์ Przewalski สามารถปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศทุ่งหญ้า และทะเลทรายของมองโกเลียได้ดี โดยใช้เวลาไม่นาน

จึงเป็นที่คาดหวังว่าวันหนึ่งในอนาคต เราอาจจะมีม้าพันธุ์นี้นับแสน ท่องเที่ยวไปในดินแดนที่บรรพบุรุษของมันเคยใช้ชีวิตอยู่อีกครั้งหนึ่งครับ